WYMAGANIA EDUKACYJNE – CZĘŚĆ 1

W czasie wszystkich zajęć zaleca się, aby w szczególności doceniać:

- umiejętność dokonywania analizy dostępnych danych źródłowych,
- aktywność w dyskusjach oraz debatach tematycznych,
- współpracę w grupie, zgłaszanie własnych przykładów oraz pomysłów,
- zdolność interpretacji omawianych sytuacji oraz przykładów,
- umiejętność prezentowania własnego stanowiska,
- krytyczny dobór argumentów i kontrargumentów,
- dostrzeganie zależności między poszczególnymi prawami i zjawiskami społeczno-gospodarczymi,
- ciekawość i dociekliwość.

AUTORZY: Piotr

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne,

Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
OSOBA PRZEDSIĘBIORCZA WE WSPÓŁCZESNYM ŚWIECIE							
1.	Kształtowanie kompetencji przedsiębiorczości	• wprowadzenie do tematu nr 1 • znaczenie przedsiębiorczości dla gospodarki • przedsiębiorczość jako kompetencja • analiza SWOT własnych kompetencji • doskonalenie swoich kompetencji	• definiuje pojęcie przedsiębiorczości • wymienia cechy osoby przedsiębiorczej • rozumie, na czym polega analiza SWOT	• wyjaśnia zależności między wiedzą, umiejętnościami i postawami związanymi z kompetencjami przedsiębiorczymi • rozumie, jak przedsiębiorczość wpływa na gospodarkę rynkową • dostrzega różnice między przedsiębiorczością w wymiarze psychologicznym i ekonomicznym	• przeprowadza analizę SWOT i samodzielnie interpretuje jej wyniki • wie, jak doskonalić kompetencje przedsiębiorcze • wyjaśnia, jakie znaczenie mają czynniki produkcji dla kształtowania postawy przedsiębiorczej	• prezentuje propozycje własnych cech, umiejętności i postaw osoby przedsiębiorczej • dokonuje analizy SWOT w odniesieniu do różnych podmiotów np. uczelni wyższej, na którą uczeń planuje asie dostać	• samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady • prezentuje własne stanowisko z uzasadnieniem np. na temat niebezpieczeństw związanych z błędną interpretacją przedsiębiorczości
2.	Komunikatywność	• wprowadzenie do tematu nr 2 • rola komunikatywności • komunikacja werbalna i niewerbalna • sposoby rozwiązywania konfliktów	• wyjaśnia, czym jest komunikatywność • dostrzega różnice między komunikacją werbalną i niewerbalną • wskazuje źródła konfliktów i wskazuje metody rozwiazywania konfliktów	• rozumie znaczenie komunikatywności dla rozwoju postawy przedsiębiorczej • podaje przykłady barier komunikacyjnych • dostrzega znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w codziennym życiu	• wskazuje metody pokonywania barier komunikacyjnych • wie, jaki rodzaj rozwiazywania konfliktów jest najefektywniejszy i uzasadnia dlaczego	• omawia, w jaki sposób prowadzić skutecznie negocjacje • prezentuje przykłady zasad skutecznej komunikacji w praktyce • stosuje różne formy komunikacji i autoprezentacji	• samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady • prezentuje własne stanowisko na temat skuteczności negocjacji, mediacji i arbitrażu • wskazuje najczęściej występujące błędy we wzajemnej komunikacji i omawia, jak im zapobiegać

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne,

Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
3.	Umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych	• wprowadzenie do tematu nr 3 • zachowania asertywne • obrona przed manipulacją • stres a dobrostan psychiczny • empatia	• wie, że asertywność to nie tylko mówienie „nie” • rozumie, że manipulacja jest postawą negatywną • wyjaśnia, czym jest dobrostan psychiczny • dostrzega, że empatia pozwala lepiej zrozumieć innych	• omawia zachowania asertywne • wskazuje przykładowe techniki manipulacyjne • wie, czym jest dobry i zły stres • rozumie, że empatia pomaga w pracy zawodowej i biznesie	• wyjaśnia, jak skutecznie bronić się przed manipulacją • wie, jak troszczyć się o własny dobrostan psychiczny • wskazuje na znaczenie aktywnego słuchania	• wyjaśnia na przykładach, jakie są skutki stresu i jak z nim skutecznie walczyć • podaje na przykładach przykłady manipulacji w życiu	• samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady • prezentuje własne stanowisko na temat sposobów obrony przed manipulacją • angażuje się w dyskusje i aktywizuje do niej innych uczniów
4.	Praca zespołowa	• wprowadzenie do tematu nr 4 • charakterystyka pracy zespołowej • budowanie zespołu • zarządzanie czasem pracy indywidualnej i zespołowej • metody efektywnego zarządzania czasem	• potrafi wymienić przykładowe wady i zalety pracy zespołowej • wie, że zarządzanie czasem przynosi wiele korzyści przedstawia etapy podejmowania decyzji	• potrafi wskazać czynniki, które składają się na sukces pracy zespołowej i indywidualnej • rozumie, jakie bariery przeszkadzają w budowaniu zespołu • wskazuje najważniejsze elementy zarządzania czasem	• wie, czym jest optymalizacja w pracy • wyjaśnia na przykładzie, jak działa macierz Eisenhowera • zna metody zarządzania czasem • wie, co przeszkadza w podejmowaniu decyzji	• analizuje i wyjaśnia różnice w efektywności pracy wynikające ze specyfiki pracy zespołowej i indywidualnej • wyjaśnia na przykładach, która metoda zarządzania czasem jest najefektywniejsza	• samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady • prezentuje przykładowy plan podziału zadań w realizowanym szkolnym projekcie lub przedsięwzięciu • wie, jak pokonywać bariery decyzyjne i efektywnie motywować siebie i innych do pracy

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne,

Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
5.	Kreatywne myślenie i innowacje	• wprowadzenie do tematu nr 5 • metody kreatywnego myślenia • innowacyjność	• wie, że kreatywność to twórcze przeobrażanie zastanej rzeczywistości • wymienia i krótko opisuje techniki kreatywnego myślenia • rozumie, że innowacyjność to wprowadzanie nowości na rynek	• omawia jedną z technik kreatywnego myślenia na przykładzie z życia • wymienia przykłady źródeł innowacji	• wskazuje różnice i podobieństwa miedzy różnymi technikami kreatywnego myślenia • rozumie, co wpływa na innowacyjność i rozróżnia innowacje procesowe oraz produktowe	• omawia na przykładach, jak innowacje pozwalają budować przewagi konkurencyjne przedsiębiorstw • rozumie, jak kreatywność wpływa na biznes	• samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady • wskazuje przykłady innowacyjnych produktów i usług i łączy je z kreatywnym myśleniem
ZARZĄDZANIE PROJEKTAMI							
6.	Specyfika projektu	• wprowadzenie do tematu nr 6 • etapy projektu	• wyjaśnia istotę projektu • rozróżnia projekt od procesu • wskazuje etapy projektu	• opisuje poszczególne etapy projektu	• na wybranym przykładzie opisuje szczegółowo przynajmniej jeden etap projektu • wie i rozumie, jaką odpowiedzialność • za projekt ponosi kierownik projektu i wskazuje jego główne zadania	• planuje przykładowy projekt oraz wie, jak przygotować harmonogram	• samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady • przedstawia możliwe problemy, które mogą wystąpić na różnych etapach realizacji projektu i proponuje środki zaradcze

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne,

Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
7.	Technika SMART w definiowaniu celów projektu	• wprowadzenie do tematu nr 7 • technika SMART • zastosowanie techniki SMART w życiu codziennym	• rozumie, na czym polega metoda SMART	• wyjaśnia na przykładzie, na czym polega metoda SMART	• określa cele projektu za pomocą metody SMART • wie, na czym polega metoda SMARTer	• szczegółowo analizuje poszczególne punkty metody SMART oraz SMARTer oraz proponuje przykłady ich wykorzystania w planowaniu np. własnej kariery zawodowej	• samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady • wykorzystuje zasadę 6W przy określaniu celów projektów społecznych i biznesowych
8.	Budżet w projekcie	• wprowadzenie do tematu nr 8 • metody planowania budżetu • monitorowanie wykonania budżetu	• wyjaśnia, czym jest budżet w projekcie • przedstawia etapy planowania budżetu	• wie, jakie znaczenie ma monitorowanie budżetu • wyjaśnia, czym są przesunięcia (korekty) w budżecie	• omawia przyczyny przesunięć w budżecie • analizuje na przykładzie wybrany etap planowania budżetu	• szczegółowo analizuje poszczególne etapy planowania budżetu • samodzielnie wykonuje prosty przykładowy budżet projektu lub przedsięwzięcia	• samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady • dyskutuje na temat skutków jakie powodują przesunięcia w budżecie i zwraca uwagę na dobór zasobów do wykonywanego projektu • przedstawia możliwe źródła finansowania projektu

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne,

Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
9.	Sprawozdanie z zadania projektowego i analiza ryzyka w projekcie	• wprowadzenie do tematu nr 9 • sprawozdanie z zadania projektowego • analiza ryzyka w projekcie	• wyjaśnia z jakich punktów składa się raport końcowy • rozumie, czym jest ryzyko w projekcie	• potrafi wskazać etapy analizy ryzyka i metody zarządzania ryzykiem w projekcie • wie, jakie punkty wchodzą w skład przykładowego sprawozdania	• zna i rozumie źródła ryzyka i wie na czym polega zarządzanie ryzykiem w projekcie	• przygotowuje przykładowe sprawozdanie z realizacji projektu • wskazuje, jakie przykładowe załączniki należy zamieścić • prezentuje na przykładzie jedną z metod przeprowadzania analizy ryzyka	• samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady • wie jakie znaczenie przy oszacowaniu ryzyka mają takie nauki, jak np. ekonometria czy statystyka • proponuje własne pomysły i rozwiązania na niwelowanie ryzyka w wybranych projektach

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne,

Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
GOSPODARKA RYNKOWA							
10.	Przedsiębiorczość a rozwój społeczno-gospodarczy	• wprowadzenie do tematu nr 17 • klasyfikacja przedsiębiorców • czynniki gospodarcze stymulujące lub hamujące rozwój przedsiębiorczości	• wie i wyjaśnia, jak się klasyfikuje przedsiębiorców • zna podstawowe czynniki stymulujące i blokujące rozwój przedsiębiorczości • wymienia przynajmniej jedną instytucję państwową, której zadaniem jest wspieranie i promowanie przedsiębiorczości	• wyjaśnia zależności między rozwojem przedsiębiorczości i rozwojem gospodarczym regionu i kraju • rozumie, że działalność gospodarcza to zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana w imieniu własnym i w sposób ciągły • wyjaśnia, na czym polega wyodrębnienie prawne, ekonomiczne, terytorialne i organizacyjne przedsiębiorstwa	• wymienia wszystkie omówione instytucje wspierające przedsiębiorczość i krótko opisuje ich zadania • omawia na przykładach, jakie znaczenie dla gospodarki mają wybrane czynniki stymulujące lub hamujące rozwój przedsiębiorczości	• wyjaśnia, czym się różnią aktywa od pasywów • precyzyjnie określa znaczenie przedsiębiorczości w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju lub regionu • wie i rozumie jakie znaczenie dla rozwoju przedsiębiorczości mają też business center club, akademickie inkubatory przedsiębiorczości czy aniołowie biznesu.	• wskazuje różnice i podobieństwa między różnymi formami przedsiębiorstw • inicjuje dyskusję na temat przyczyn wysokiego wskaźnika mikroprzedsiębiorstw w Polsce • omawia bariery wejścia na rynek dla tzw. start-upów i inicjuje dyskusje na temat ich znaczenia w gospodarce

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne,

Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
11.	Fundamentalne wartości gospodarki rynkowej	• wprowadzenie do tematu nr 18 • charakterystyka gospodarki rynkowej • filary gospodarki rynkowej • ograniczenia wolności gospodarczej • zalety i wady gospodarki rynkowej	• wymienia główne filary rynku oraz podstawowe cechy gospodarki rynkowej • wie, że takie filary jak wolność, własność i konkurencja podlegają ochronie prawnej w Konstytucji RP	• opisuje szczegółowo przynajmniej jedna cechę gospodarki rynkowej i jeden filar rynku	• wskazuje na najważniejsze zalety i wady gospodarki rynkowej rozumie znaczenie oparcia gospodarki na wolności gospodarczej, własności prywatnej i uczciwej konkurencji • szczegółowo omawia wszystkie filary rynku wraz z przykładami	• Wyjaśnia, jakie konsekwencje może przynieść ograniczanie swobody działalności gospodarczej • analizuje i omawia wszystkie cechy gospodarki rynkowej • wie i rozumie, do jakich skutków doprowadziły gospodarki centralnie planowane	• samodzielnie na przykładach historycznych dokonuje analizy porównawczej między gospodarką rynkową a centralnie planowaną • inicjuje dyskusję na temat przyczyn upadków gospodarek centralnie planowanych w Europie po 1989 roku
12.	Rodzaje rynków i ich funkcje	• wprowadzenie do tematu nr 19 • klasyfikacja rynków • funkcje rynku	• wyjaśnia, czym jest rynek i przedstawia funkcje rynku w gospodarce	• zna kryteria klasyfikacji rynku i wyjaśnia przynajmniej jedno kryterium klasyfikacji rynku • wie i rozumie, czym jest popyt, podaż i cena	• podaje przykłady wszystkich wymienionych kryteriów podziałów rynku • szczegółowo omawia wszystkie funkcje rynku • wie, że popyt, podaż i cena to najważniejsze mechanizmy rynkowe	• omawia wszystkich uczestników rynku • podaje przykłady różnych rynków i wskazuje na różnice i podobieństwa między nimi, oraz bariery wejścia na te rynki	• samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady • wyjaśnia na czym polega „niewidzialna ręka rynku" oraz dostrzega różne patologie rynkowe takie jak np. szara strefa czy nieuczciwa konkurencja

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne,

Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
13.	Podmioty gospodarki rynkowej	• wprowadzenie do tematu nr 20 • zależności między podmiotami gospodarki rynkowej	• wymienia wszystkie podmioty gospodarki rynkowej	• wyjaśnia podstawowe zależności między podmiotami gospodarki rynkowej	• omawia szczegółowo wszystkie podmioty gospodarcze i ich najważniejsze funkcje w gospodarce	• wie, że najważniejsze podmioty to przedsiębiorstwa i gospodarstwa domowe i wyjaśnia na przykładach w jaki sposób ich kondycja wpływa na stan państwa • wyjaśnia, jakie są źródła finansowania oraz najważniejsze wydatki wszystkich podmiotów gospodarczych	• samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady • dostrzega pomocniczą funkcję organizacji pozarządowych i potrafi przedstawić przykłady fundacji i stowarzyszeń wspierających państwo i obywateli

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne,

Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
14.	Prawo popytu i podaży. Czynniki kształtujące popyt i podaż	• wprowadzenie do tematu nr 21 • rodzaje popytu • prawo popytu • czynniki kształtujące popyt • rodzaje podaży • prawo podaży • determinanty podaży	• wyjaśnia na prostych przykładach, jak działa prawo popytu i prawo podaży • podaje przynajmniej po jednym czynniku wpływającym na popyt oraz podaż	• omawia podział popytu ze względu na zakres popytu i rodzaj potrzeb • omawia i podaje przykład przynajmniej jednego paradoksu ekonomicznego • wymienia najważniejsze rodzaje podaży • wskazuje na podstawowe zależności między popytem i podażą	• wymienia wszystkie determinanty popytu oraz podaży • dostrzega poza cenowe czynniku wpływające na wielkość popytu oraz strukturę podaży • zna i rozumie, jak działa zasada *ceteris paribus* (łac., 'wszystko inne jest równe')	• graficznie przedstawia zależności między popytem oraz podażą • omawia wszystkie wyjątki od prawa popytu i podaży i podaje do nich przykłady	• samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady • przedstawia analizę przyczyn oraz skutków występowania paradoksów ekonomicznych • aktywnie dyskutuje np. na temat poglądu, że w dzisiejszej gospodarce rynkowej coraz częściej podaż kreuje popyt (podaje argumenty za i przeciw) • wyznacza punkt równowagi rynkowej jako punkt przecięcia krzywej popytu i krzywej podaży

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne,

Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
15.	Prawa konsumenta	• wprowadzenie do tematu nr 22 • konsument • umowa konsumencka • prawa konsumenta • instytucje broniące praw konsumenta • składanie reklamacji • rękojmia i gwarancja • zwrot towarów bez wad • pismo reklamacyjne	• wie, kim jest konsument • zna i rozumie podstawowe rodzaje praw konsumenta • potrafi wymienić najważniejsze instytucje konsumenckie • wie, co to jest gwarancja i rękojmia	• odróżnia konsumenta od nabywcy • zna podstawowe kompetencje instytucji konsumenckich • odróżnia reklamację z tytułu gwarancji od reklamacji z tytułu rękojmi • jest krytyczny wobec ofert rynkowych, reklam i informacji o towarach i usługach • wie, że obowiązkiem sprzedawcy jest przyjąć reklamację od konsumenta	• rozumie, na czym polega różnica między wadami fizycznymi oraz prawnymi • wyjaśnia, jak się składa reklamację z tytułu gwarancji i z tytułu rękojmi • sporządza przykładową reklamację	• precyzyjnie tłumaczy zasady dokonywania zwrotu towaru bez wad • rozumie, na czym polega uchylanie się od załatwiania reklamacji i jakie niesie za sobą konsekwencje dla sprzedawcy i konsumenta	• samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady • wskazuje na podstawowe błędy jakie popełniają konsumenci • aktywnie bierze udział lub jest głównym inicjatorem projektu *Dzień konsumenta* • podaje przykłady nieuczciwych praktyk stosowanych zarówno przez sprzedawców, jak i konsumentów
16.	Parametry charakteryzujące gospodarkę	• wprowadzenie do tematu nr 23 • PKB • stopa wzrostu PKB • PKB *per capita* • wskaźnik inflacji • wskaźnik bezrobocia • wskaźnik zatrudnienia	• krótko wyjaśnia, co to są PKB, wskaźniki inflacji, bezrobocia oraz zatrudnienia	• dostrzega różnicę między PKB a PKB *per capita* i wyjaśnia, czym charakteryzuje się stopa wzrostu PKB • dostrzega zależności między bezrobociem a wskaźnikiem zatrudnienia	• omawia rodzaje inflacji i bezrobocia i wskazuje na ich główne przyczyny • wyjaśnia, o czym świadczy wzrost lub spadek PKB przez dwa kolejne kwartały	• interpretuje dane statystyczne na temat PKB, inflacji, bezrobocia i zatrudnienia • rozumie główne założenia metody obliczania PKB	• wskazuje na inne parametry gospodarcze, dzięki którym możliwa jest pełniejsza ocena danej gospodarki • omawia zależności między inflacją a bezrobociem na przykładzie transformacji gospodarczej w Polsce na przełomie lat 80. i 90. XX wieku

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne,

Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
17.	Budżet państwa i jednostek terytorialnych	• wprowadzenie do tematu nr 24 • zasady budżetu państwa • dochody budżetowe • wydatki budżetowe • wydatki z budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego • deficyt budżetowy i dług publiczny	• wyjaśnia, czym jest budżet państwa • wie, że głównym źródłem dochodów budżetu państwa są podatki • podaje przykładowe wydatki państwa • wie, co to jest deficyt budżetowy i dług publiczny	• omawia role budżetu państwa oraz zasady budżetowe • podaje przynajmniej po jednym przykładzie dochodów podatkowych i niepodatkowych budżetu państwa • zna i omawia klasyfikację COFOG • wskazuje na podstawowe różnice między budżetem państwa a budżetem jednostek samorządu terytorialnego • rozumie zależności między długiem publicznym a deficytem budżetowym	• potrafi wymienić wszystkie główne źródła dochodów państwa i jednostek samorządowych • wyjaśnia celowość głównych wydatków państwa oraz jednostek samorządowych • omawia różnice między dotacjami a subwencjami • podaje konkretne przykłady dotacji i subwencji • podaje przyczyny wzrostu długu publicznego i powstawania deficytu budżetowego	• dostrzega znaczenie funduszy unijnych i omawia na przykładach ich wpływ na gospodarkę • wyjaśnia znaczenie konieczności przestrzegania limitu długu publicznego i deficytu budżetowego	• samodzielnie na przykładach dokonuje analizy budżetu państwa oraz jednostek samorządowych • formułuje wnioski i rekomendacje odnośne konieczności zwiększenia lub zmniejszenia wydatków • inicjuje i prowadzi dyskusję, debatę na temat znaczenia budżetu państwa dla konsumentów i przedsiębiorców • podaje przykłady wspierania przez budżet państwa konsumentów oraz firm i ocenia zasadność tego wsparcia

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne,

Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	Wymagania edukacyjne				
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopełniające, a także:
18.	Podmioty polityki społecznej	• wprowadzenie do tematu nr 25 • cele polityki społecznej • podmioty polityki społecznej	• wie i rozumie, że polityka społeczna ma duży wpływ na prawidłowe funkcjonowania państwa • wskazuje 3 główne cele polityki społecznej • potrafi wymienić przynajmniej jeden krajowy i międzynarodowy podmiot społeczny	• dostrzega główne problemy społeczne w Polsce • krótko omawia cele polityki społecznej • wyjaśnia funkcje wybranych podmiotów społecznych	• dostrzega i omawia wszystkie obszary polityki społecznej • wie, że inwestowanie w człowieka to najefektywniejsze narzędzie aktywizacji i rozwoju społecznego • wyjaśnia funkcje i przykładowe zadania podmiotów społecznych	• dostrzega role i znaczenie organizacji pozarządowych • proponuje rozwiązania dla wybranych problemów społecznych	• wyjaśnia różnice i zasadność stosowania różnych rodzajów polityk społecznych • analizuje przyczyny i skutki problemów społecznych na wybranych przykładach • interpretuje wskaźnik Ginniego i wyjaśnia znaczenie nierówności społecznych
19.	Patriotyzm ekonomiczny	• wprowadzenie do tematu nr 26 • patriotyzm konsumencki i gospodarczy • pozytywny wpływ patriotyzmu gospodarczego na rozwój gospodarczy • polskie produkty	• wie i rozumie, że patriotyzm ekonomiczny przynosi wiele korzyści • potrafi rozpoznać polski produkt	• dostrzega różnice między patriotyzmem konsumenckim i gospodarczym • wyjaśnia, kim jest świadomy konsument • potrafi podać prefiksy innych niż polskie produkty	• wskazuje korzyści oraz wyzwania związane z patriotyzmem ekonomicznym • wie, jak dokonać świadomych wyborów konsumenckich	• podaje przykłady polskich produktów, które osiągnęły sukces w kraju i na świecie • wyjaśnia, jakie znaczenie ma patriotyzm ekonomiczny w czasach globalizacji	• samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady • podaje przykłady polskich hitów eksportowych oraz głównych odbiorców polskiego eksportu • dostrzega trendy gospodarcze np. protekcjonizm i podaje ich przykłady

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne,